

بررسی سطح مقاومت ارقام پسته کله قوچی و احمد آقایی به سرمای بهاره

مرتضی حسن زاده، حسین حکم آبادی، سید محمد علی وکیلی

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد باغبانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت،
عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات پسته کشور و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد
اسلامی واحد جیرفت

با توجه به خسارت های حاصله در چند سال اخیر در ارتباط با سرمازدگی بهاره باغ های پسته اهمیت مطالعه بر روی مکانیسم ها مقاومت و درجات بحرانی خسارت یکی از ضروریات خواهد بود. به این منظور آزمایشی در قالب طرح آماری فاکتوریل در پایه کاملاً تصادفی با سه فاکتور رقم پسته (کله قوچی و احمدآقایی، ۲+۲) ، ۲، ۰، ۴- و ۶- درجه سانتی گراد) و مرحله نموی اندام زایشی ماده (جوانه های در حال رکود، جوانه متورم، گل های باز شده) در سه تکرار اعمال گردید. محل نمونه برداری، از باغ کلسیون مؤسسه تحقیقات پسته واقع در ایستگاه شماره ۲ مؤسسه در رفسنجان بود. ۵ درخت به طور تصادفی از هر رقم انتخاب و از هر درخت ۲۵ عدد شاخه یک ساله دارای گل یا جوانه برداشت و بالافاصله به آزمایشگاه منتقل و بعد از قرارگیری انتهایی شاخه در ظرف حاوی آب مقطر، در انکوباتور (اتاق انجماد) تحت تیمارهای دمایی از ۲+ تا ۶- درجه قرار گرفت. در پایان هر محدوده زمانی (دوره دو ساعته) ، هر بار ۶۰ (۲۰ عدد در ۳ تکرار) جوانه یا گل از اتاق انجماد خارج شده و پس از دو ساعت (فرصت بازگشت به دمای محیط و بروز علایم خسارت) گل ها و جوانه ها از نظر آسیب شناسی مورفولوژیکی شامل تغییر رنگ بافت ها (نشان دهنده آسیب اولیه و احتمالاً قابل برگشت) ، قهوه ای شدن (شاخص آسیب جدی و غیرقابل برگشت سلولها و بافتها) و سیاه شدن (تابودی کامل بافت های مربوطه) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد در مراحل نمونه گیری در مرحله رکود و متورم شدن جوانه هیچ گونه علائم برگشت ناپذیری در دمای صفر ۲+ و صفر درجه سانتی گراد صفر خواهد بود. در دمای ۲- درجه سانتی گراد احتمال خسارتهای برگشت ناپذیر در رقم کله قوچی ۷۵٪ و در رقم احمد آقایی ۸۲٪ بود در دماهای ۴- و ۶- خسارت های وارده برگشت ناپذیر ۱۰۰٪ بود. بنابراین با توجه به

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

آزمایش انجام شده مشخص گردید دمای بحرانی خسارتهای برگشت ناپذیر به محصول پسته دماهایی زیر ۲- درجه سانتیگراد خواهد بود. هم چنین نتایج نشان داد که رقم کله قوچی نسبت به رقم احمدآقایی مقاومت بیشتری در مقابل دماهای بحرانی خسارت داشت.